

V Praze dne 9. března 2026

Konflikt v oblasti západní a střední Asie a jeho možné dopady

(Zpráva č. 1)

Irán v tuto chvíli provozuje asymetrickou válku (nemůže přímo vojensky konkurovat USA a Izraeli). Destabilizuje proto klíčový bod světové ekonomiky - , Hormuzský průliv a prakticky všechny okolní arabské státy s americkými základnami. Na to mu stačí několik prvků guerillové války, zásoby dronů atd.

Tato destabilizace má již nyní celou řadu dopadů, z nichž některé mohou mít dlouhodobé trvání:

- **Navýšení cen ropy a LNG**, protože de facto neexistují alternativní trasy mimo Hormuz, zejména v případě LNG. Destabilizace neznamená nutně „ucpání“ Hormuzu, ale i to, že pojištění tankerů je natolik drahé, že lodě prostě do průlivu nevjedou. Zdražení se již projevuje. Může eskalovat spolu s tím, pokud se Iránu podaří zasáhnout kapacity ostatních zemí (ropná pole, rafinérie)
- Region je také významným **vývozcem hnojiv**, což se negativně odrazí na růstu cen potravin.
- Zejména **Saúdská Arábie a Spojené arabské emiráty jsou závislé na dovozu potravin** (prozatím jdou dodávky letecky, zřejmě z Indie).
- Je možné, že u některých částí regionu došlo k rozpadu jejich ekonomického modelu, zejména Dubaj, ale i Dauhá a další. **Pokles bezpečí v regionu** není obvykle jednorázový faktor. Tyto enklávy a země budou nejspíše poškozeny dlouhodobě. (což změní vzorce cestovního ruchu v globálním měřítku).
- Důležitým faktorem bude, **jak do hry vstoupí sousedící velmoci**, zejména Rusko a Čína. Zdá se, že Čína spíše tlačí na uklidnění situace, protože je sama

vysoce závislá na dovozu ropy z této oblasti. (podobně jako jiné země, Indie, Pákistán, Japonsko...). Ruský vývoz může využít Severní ledovou trasu, ale ani maximální ruský export nemůže zcela vykompenzovat export z oblasti Perského zálivu.

Přestože mohou být obnoveny dodávky přes Hormuz (například kvůli tlaku Číny na Irán), minimálně pojištění lodí bude velmi drahé a riziko pokračující destabilizace je rovněž pravděpodobné – stačí k tomu „pár dronů“. V dohledné době je tedy třeba počítat s vyšší cenou ropy Brent i LNG (Katar patří ke třem hlavním vývozcům, vedle USA a Austrálie). Problémem může být i vývoz hnojiv a tedy vývoj cen potravin. Pozorujeme nárůst cen hliníků a obavy o dostupnosti síry, (50 % světové spotřeby z Perského zálivu), která je nutná pro zpracování mědi, nebo lithia. Výrazné inflační tlaky jsou tedy vysoce pravděpodobné.

Nárůst ceny klíčových komodit

Vývoj ceny ropy Brent – na nejvyšší úrovni od listopadu 2022, v USD.

Dne 9. března se cena ropy Brent dostala nad 100 USD za barel

source: tradingeconomics.com

Navzdory veškerým snahám, či proklamacím o ústupu fosilních paliv, ropa zůstává klíčovou surovinou. Ropa Brent je hlavním sledovaným benchmarkem. Pokud země Perského zálivu, nebudou moci vyvézt ropu ven, pak zastaví produkci. Jakákoliv další destabilizace může cenu vystřelit i vysoko nad 100 USD za barel, protože **za oblast Perského zálivu není žádná adekvátní náhrada.** Jedná se o hlavní centrum těžby na světě (spolu s USA – kde ale většina vytěžené ropy zůstává pro domácí obří spotřebu).

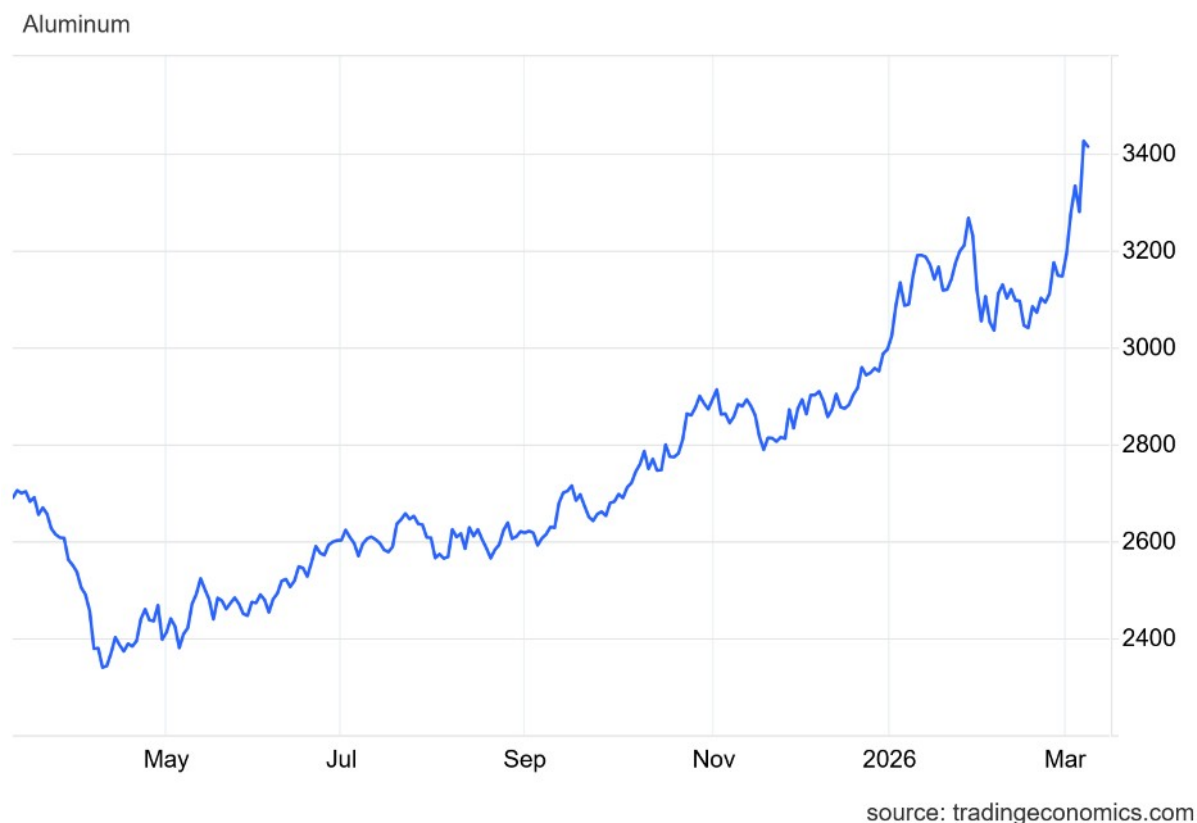
Katar jako významný dodavatel LNG nemůže dostat svou produkci z Hormuzu, což znamená velmi napjatou situaci na tomto trhu, na kterém se EU – ze svého rozhodnutí – stala zcela závislou. Naplněnost zásobníků je podstatně nižší než v minulých obdobích, což dále zvyšuje napětí na trhu. I proto vidíme nárůsty ceny LNG (evropský standard TTF) na úroveň začátku roku 2023.

Ceny jsou uvedeny v eurech za megawatt hodinu. Graf je z rána 9.3.2026. Katarská kapacita bude dle aktuálních vyjádření mimo nejméně měsíc.

source: tradingeconomics.com

Vzhledem k poškození továrny na hliník v Bahrajnu, stoupá také cena hliníku. Ceny jsou uvedeny v USD za tunu.

Odlišné dopady na různé ekonomiky

Další inflační vlna/ Recese

Najdeme několik zemí, které mohou mít ze situace určitý profit (Rusko, včetně využití své Severní ledové trasy pro dopravu do Číny, příp. Indie), USA (pro těžaře, ale nikoliv pro americké domácnosti, které již nyní zažívají vyšší ceny u pump), většina zemí ale bude postižena výrazně negativně. Nelze vyloučit, že velké ekonomiky využijí své strategické zásobníky (USA, Čína).

Pokud vynecháme země západní Asie, které mohou být fatálně ohroženy i ve snahách diverzifikovat model (Dubaj, Katar...), pak země EU s vysokou pravděpodobností čekají následující problémy:

- **Nákladová inflace**, propisující se do cen energií a v určité míře i do cen potravin (embargo na ruská hnojiva plus uhlíkové clo, které se postupně propisují do cen potravin již nyní!)
- **Ohrožení dopravních tras**, zvýšení pojištění, prodražení dovozu z asijské oblasti, ale i exportu do těchto oblastí, nemožnost kvůli sankcím využít dopravu přes Rusko
- **Zvýšení energetické závislosti na USA** (nahrazení jedné závislosti druhou), hrozba nedostatečných dodávek, ohrožení funkčnosti průmyslu při déle trvajícím konfliktu
- Nejen kvůli nákladové inflaci, ale celkovému zvýšení nebezpečí ve světě (riziková prémie) je **hrozba recese velmi aktuální** (v zemích obzvláště postižených to může být ekonomická krize)
- Výše uvedené faktory mohou **zažehnout nové inflační tlaky v české ekonomice**. Podmínky jsou příhodné. Oproti předchozí inflační vlně se v ČR v posílení konkurence na trzích prakticky nic nového nestalo. Nedošlo k žádné strukturální změně české ekonomiky. Jen připomínáme, že předchozí vláda nechala inflaci bez jakékoli zábrany českou ekonomikou protěct s pozitivním přínosem pro nárůst inflací vyvolaných mimořádných zisků a jejich odliv do zahraničí (zisků které český stát „nedovedl“ ani řádně zdanit mimořádnou daní) a s katastrofálními dopady na vývoj mezd, platů i úspor.
- **Toto aktuální nebezpečí by mohlo být z části brzděno například posilováním koruny, resp. intervencemi ČNB, klíčová je však otázka času** - jak dlouho by tato případná protipatření opatření byla česká ekonomika schopna unést (ani tato opatření totiž nejsou zadarmo).

Podrobnější pohled na situaci v ČR

Dle aktuálního složení spotřebního koše dle ČSÚ tvoří potraviny 15,3 %. Z hlediska cen energií je situace komplikovanější, neboť ceny energií se projeví jak u firem (zvýšení nákladů vstupů, dopravy), tak u domácností (doprava, vytápění atd.). Pohonné hmoty tvoří ve spotřební koši cca 3,1 %.

V ČR nadále přetrvávají inflační tlaky dané nedostatečnou konkurencí na řadě trhů. ČNB již v polovině minulého roku upozorňovala na nerovnoměrnou dynamiku

v rámci spotřebního koše. Byly to totiž zejména ceny pohonných hmot, které výrazně brzdily inflační tlaky v české ekonomice.

Údaje za leden 2026 (i když už zde bylo patrné napětí na trhu s ropou) to potvrzují. Přestože je leden „měsícem přecenění“ je patrné, že řada klíčových položek spotřebního koše rostla (i vysoce) nad 2 % inflační cíl (stravovací, ubytovací služby, nájemné, některé potraviny). Tento růst byl vykompenzován poklesem cen elektřiny, zemního plynu a pohonných hmot (v oddíle doprava).

Se světovým nárůstem ceny ropy a LNG se tyto ceny již začaly propisovat do cen pro české spotřebitele a firmy (přestože se samozřejmě jedná o staré dodávky).

To zvyšuje nutnost včasné akce ze strany státu, aby se tyto cenové tlaky neobjevily v cenách pro spotřebitele v nadměrné míře, tj. v posilování marží daných subjektů na trhu (v první řadě benzínové pumpy). Velmi konzervativní odhady v tuto chvíli pracují s nárůstem ceny pohonných hmot o cca 5 Kč.

Dopad růstu cen zemního plynu by se nemusel bezprostředně projevit pro domácnosti. Celkový odhadovaný dopad do inflace dle CPI je konzervativně jeden procentní bod (mírný scénář). Tím se by inflace opět dostala nad inflační cíl ČNB, takže politika snižování úrokových sazeb by byla zastavena. Inflace může ale vzrůst podstatně více: vzhledem k málo konkurenčním trhům v ČR, v případě ničení kapacit v západní Asii, resp. navýšení závislost na USA až k ohrožení dodávek samozřejmě podstatně výše.

Důležitý bude také vývoj koruny vůči USD. Nárůst cen hnojiv (močovina čpavek, síra, až třetina světových dodávek přes Hormuz) navíc přichází v čas pro zemědělce kritický (plus faktory jako je embargo na ruská hnojiva). Nárůst cen potravin může být velmi výrazný a pravděpodobně by se neomezil na pozdější období, ale podobně jako čerpací stanice by ho maloobchodní řetězce začaly využívat podstatně dříve.

Protože podstata inflačních tlaků nebyla v české ekonomice nikdy vyřešena, jen utlumena opatřením vlády v oblasti energií (poplatky za obnovitelné zdroje), resp. poklesem cen na světových trzích, může se rozhořet plnou silou. Nelze v žádném případě vyloučit nárůst inflace vysoce nad inflačním cíl ČNB.

Možná aktuální opatření

Zabránit parazitování na válce která je sama o osobě velmi nebezpečná, využití veškerých možností, které nabízí zákon cenách, tj. např. zde:

Cenový reporting: Provozovatelé čerpacích stanic mohou být nuceni zasílat na denní bázi data o cenách a maržích. Ty jsou následně porovnávány s vývojem na burzách a daty Finanční správy

Kontrola nepřiměřeného prospěchu: Zákon o cenách (č. 526/1990 Sb.) definuje nepřiměřený majetkový prospěch, který vzniká při ekonomicky neoprávněných nákladech nebo zneužití výhodnějšího postavení na trhu

Krajní řešení – cenový výměr: Pokud by monitoring odhalil systémové spekulace, je ministerstvo připraveno vydat cenový výměr, který stanoví **fixní výši marže**

Využití čerpacích stanic **ve státním vlastnictví** jako konkurenta a pravidelné srovnávání cen a mediální prezentace.

Dlouhodobě je nezbytné – diverzifikovat energetické zdroje včetně řešení přílišné závislosti na USA v oblasti LNG.

V tomto stále nejistějším světě se stále více ukazuje se, že energetická bezpečnost státu musí být postavena především na zdrojích, které jsou dostupné na vlastním území, které stát může přímo ovlivňovat a kontrolovat. Omezování nevyužívání či likvidace vlastních zdrojů pod jakoukoli byť i na první pohled bohulibou záminkou je trestuhodně krátkozraké a pro stát nebezpečné, (prostě co je doma, jen to se počítá).

Ukazuje se naprosto jasně, že systémy ETS 1 či ETS2 v tom pojetí, jak je známe nemohou v této extrémně napjaté situaci nejen fungovat, ale tento systém postavený na tzv. povolenkách extrémně nevypočitatelný a nebezpečný, proto je nutno od nich ustoupit, nebo nejlépe je ani nezavádět ! Emisní povolenky byly stanoveny jako finanční nástroj, což je činí atraktivním nástrojem pro spekulanty, jak jsme již zjistili v období 2022-2023.

Posílení potravinové soběstačnosti a českých odbytových možností. Opakovaně se ukazuje, že se nejde spoléhat na dovoz potravin. Import v rámci agrárního obchodu dosáhl minulý rok 400 mld Kč! A v drtivě většině se jedná o položky, které můžeme vyrobit a vypěstovat na našem území! Je třeba, aby potravinová soběstačnost byla vnímána jako strategický cíl.

Využití strategických hmotných rezerv pro případné snížení cen ropy, pokud nebudou aplikovány, či nebudou dostatečné možnosti uvedené v zákonu o cenách.